

עטרה אברמסון

עטרה, בתם של רבקה ואביגדור אברמסון, נולדה ביום כ"ג בטבת תרפ"ז (28.12.1926) בעיירה ויילון שבמחוז לודז' בפולין. כבת למשפחה חסידית מפורסמת, נתחנכה חינוך דתי, וכן למדה בבית ספר עממי בעיר הולדתה.

בשנות ה-30 גברה האנטישמיות בוויילון והיהודים סבלו מחרם כלכלי וממעשי אלימות. ערב מלחמת העולם השנייה הגיע מספר היהודים בעיר לכ-4,200 נפש. ביומיים הראשונים לפרוץ המלחמה, בספטמבר 1939, נחרבה העיר כליל בהפצצות הכבדות ויהודים רבים נמלטו. מרביתם חזרו לאחר כיבוש ורשה והתגוררו בחורבות הבתים או בצריפים. יהודים רבים נאסרו, הגברים נחטפו לעבודות כפייה והקהילה היהודית סבלה מפעולות טרור ורצח עד שבאפריל 1942 הוצאו מוויילון 2,000 איש ונשלחו למקום לא ידוע. כעבור ארבעה חודשים נערך מבצע חיסולו של גטו ויילון. בהתאם להחלטות "ועידת ונזה", בה סוכם על ביצוע החיסולים בהדרגה, נערכה סלקציה, ומי שלא נבחר לעבודות כפייה הוסעו לחלמנו, שם נרצחו במשאיות גז.

משפחתה המסועפת של עטרה הושמדה בשואה, אך היא הצליחה להינצל. בתחילה הוגלתה למחנות הסגר בגרמניה, אחר כך הובאה למחנה המוות אושוויץ והתענתה שם בייסורים נוראיים, אך שרדה.

עם השחרור בשנת 1945 הצטרפה עטרה, שהייתה בעלת רגש דתי עמוק, לקיבוץ דתי של תנועת "נוח"ם" (נוער חלוצי מאוחד), שאיגדה נוער יהודי מכל המפלגות הציוניות בשאיפה לעלות לארץ ישראל. היא שהתה זמן מה בחוות הכשרה בגרמניה ובהמשך עברה עם חברי התנועה את הגבול לאיטליה. אחרי נדודים הצטרפה באביב 1946 לקבוצה של תנועת הנוער הדתי "בני עקיבא", ויחד עם חבריה העפילה ארצה ב-2 באוגוסט 1946 באונייה "כ"ג יורדי הסירה".

באזור קפריסין נתגלתה האונייה על ידי מטוס סיור בריטי, ונגררה לנמל חיפה. המעפילים פתחו בשביתת רעב במחאה על גירושם הצפוי, ולאחר מאבק אלים נלקחו למחנות בקפריסין. עטרה וחבריה שהו כחצי שנה במחנה בקפריסין. היא זכתה להגיע לארץ רק בסוף פברואר 1947, והצטרפה לקיבוץ כפר עציון, שנוסד על ידי חברי תנועתה, הראשון ביישובי גוש עציון שבלב הר חברון. עד מהרה נקלטה במקום ובחברה, והחלה רוכשת ביטחון בשפה העברית.

על פי החלטת החלוקה של האו"ם, החלטת כ"ט בנובמבר 1947, לא נכלל גוש עציון בתחומי המדינה היהודית. מיד לאחר ההחלטה פתחו ערביי הסביבה בהתקפות על הגוש ועל הדרכים אליו, וצרו עליו מכל עבר. המערכה על גוש עציון נתפסה כחלק מהמערכה על ירושלים, ובמסגרת ההכנות למלחמה שירתו כל אנשי הגוש, ועטרה ביניהם, במחוז ירושלים של ה"הגנה", אליהם הצטרפו לוחמים נוספים. בששת חודשי המצור על כפר עציון עברה עטרה אימונים בנשק וקורס עזרה ראשונה והשתתפה בשמירה. היא הפגינה אומץ לב רב, הייתה רצינית ואחראית, דרוכה לכל קריאה, וטיפלה בפצועים במסירות ובעדינות.

ב-12 במאי 1948 פתחו חיילי הלגיון הירדני בהתקפה רבת עוצמה על משלטי הגוש והצליחו לבתרו לשניים. למחרת, פרץ כוח הלגיון את ביצורי כפר עציון כשבעקבותיו המוני ערבים מכפרי הסביבה. המגינים הישראלים הצטוו להיכנע והתרכזו ליד בניין בית הספר. לפתע פתחו הערבים באש על הנכנעים. חלקם נהרגו, ואחרים הצליחו לברוח אל מרתף המנזר הגרמני, ממנו ניסו להמשיך להילחם. נשות הכפר, ובהן עטרה, שהו בתחנת העזרה הראשונה שבמקלט, שם שימשו כחובשות. הערבים, שלא יכלו לחדור לתוך המקלט, השליכו פנימה רימונים רבים ולבסוף פוצצו את הבניין על יושביו, שנקברו למוות תחת ההריסות, ובהם עטרה.

היא הייתה בת 21 בנפלה, והובאה למנוחת עולמים עם יתר חללי גוש עציון בקבר אחים גדול בהר הרצל בירושלים, בטקס ממלכתי שהתקיים בכ"ה בחשוון תש"י (17.11.1949).